Svar på skriftligt spörsmål om icke-spridning av afrikansk svinpest

Till riksdagens talman

I det syfte som anges i 27 § i riksdagens arbetsordning har Ni, Ärade talman, till den minister som saken gäller översänt följande skriftliga spörsmål SS 358/2018 rd undertecknat av riksdagsledamot Pertti Hakanen /cent:

Vilka tilläggsåtgärder ämnar regeringen vidta för att förhindra att afrikansk svinpest sprids på gränsövergångsplatser och

hur ämnar man effektivisera vildsvinsjakten och betydligt minska dess bestånd?

Som svar på detta spörsmål anför jag följande:

I kommissionens förordning (EG) nr 206/2009 föreskrivs om importbegränsningar och importförbud av produkter av animaliskt ursprung (införsel med resenär eller som postpaket) för personligt bruk. Orsaker till begränsningarna är att man vill förebygga spridning av djursjukdomar (bl.a. mul- och klövsjuka, svinpest, afrikansk svinpest). Enligt jord- och skogsbruksministeriets förordning om importkontroll av sådana sällskapsdjur, sådana försändelser för personligt bruk av animaliska produkter och sådana varor som medför risk för spridning av djursjukdomar vilka förs in från länder utanför Europeiska unionen (1121/2014) övervakar Tullen som en del av den övriga tullövervakningen i Finland partier i enlighet med förordningen vid EU:s yttre gränser. Livsmedelssäkerhetsverket Evira ger Tullen råd och anvisningar om importkrav för gåvor och föremål som kan bära på farliga djursjukdomar, myndigheten ansvarar i enlighet med förordning 1121/2004 också för att resenärer och allmänheten känner till importbegränsningarna gällande personliga försändelser som innehåller animaliska produkter. Evira ger också råd till andra myndigheter, veterinärer och medborgare om betydelsen av sjukdomsresistens och tillsynsåtgärder samt av begräsningarna i fråga om gåvor. Medan den afrikanska svinpesten (ASF) sprider sig hotfullt i världen har veterinärmyndigheterna (JSM och Evira) och Tullen vidtagit tilläggsåtgärder för att förebygga spridningen av ASF. De ovan nämnda myndigheterna och Gränsbevakningen har utökat samarbetet i fråga om tillsyn och information ytterligare. Evira har också utökat anvisningarna och utbildningen för Tullen. Tullen har förenhetligat sina tillsynsåtgärder på olika gränsövergångsställen och för sin personal framhävt vikten av att övervaka gåvor i syfte att förebygga spridningen av djursjukdomar.

Svar på skriftligt spörsmål SSS 358/2018 rd

Medan den afrikanska svinpesten (ASF) sprider sig hotfullt i världen har veterinärmyndigheterna (JSM och Evira) och Tullen vidtagit tilläggsåtgärder för att förebygga spridningen av ASF. De ovan nämnda myndigheterna och Gränsbevakningen har utökat samarbetet i fråga om tillsyn och information ytterligare. Evira har också utökat anvisningarna och utbildningen för Tullen. Tullen har förenhetligat sina tillsynsåtgärder på olika gränsövergångsställen och för sin personal framhävt vikten av att övervaka gåvor i syfte att förebygga spridningen av djursjukdomar.

Evira har utöver den ordinarie personalen anställt en veterinärsakkunnig på viss tid för att se till åtgärder för att förhindra ASF och en kommunikationssakkunnig för att se till planeringen och distributionen av informationsmaterial om ASF. Olika informationskanaler har utnyttjats bättre i förhandsinformationen om begränsningar gällande gåvor och synlig information om både begränsningarna gällande gåvor och sjukdomsresistens har utökats på gränsövergångsställena. Evira har publicerat anvisningar på fem språk (finska, svenska, engelska, ryska och estniska) om begränsningarna gällande livsmedelsimporten för resenärer och researrangörer. Anvisningar kan beställas utan avgift hos Evira eller laddas ner på Evira webbplats. Finlands beskickningar och kontaktbyråer i grannländerna utanför EU och i de baltiska länderna har informerats om den ovan nämnda anvisningen och man har begärt att informationen förs vidare till resenärerna. Även säsongsarbetare som kommer från utlandet och företag som förmedlar arbetskraft har underrättats under sommaren 2018. Strävan är att informationen om begränsningarna gällande livsmedelsimporten ska synliggöras bättre än förr även i tågtrafiken vid östgränsen.

Under sommaren 2018 har det anskaffats avfallskärl för livsmedel till gränsövergångsställena i Vaalimaa och Nuijamaa liksom en vägskylt som informerar om begränsningarna gällande gåvor och informationsaffischer om ASF. Tullen har med synnerligen goda resultat utbildat en ”mathund” att söka upp olagliga gåvor bestående av kött och mjölk i resenärernas bagage. Mathunden har visat sig vara till synnerligen stor hjälp i tillsynsarbetet. Mathundens arbetsområde är gränsövergångsställena vid östgränsen och de viktigaste flygplatserna. Avfallskärlen för livsmedel har fungerat bra på gränsövergångsställena i Vaalimaa och Nuijmaa, resenärerna har lämnat de olagliga mjölk- och köttgåvorna i dem. Avsikten är att det härnäst anskaffas avfallskärl för livsmedel och en informationsskylt till gränsövergångsställena i Imatra och Niirala samt till Helsingfors-Vanda flygplats. Det planeras också digitala vägskyltar på gränsövergångsställena och eventuellt kommer en mathund till att tränas upp. De ovan nämnda anskaffningarna genomförs i den utsträckning som medlen tillåter.

Enligt den aktuella lagstiftningen har Tullen inte behörighet att i EU:s inre trafik övervaka livsmedel av animaliskt ursprung som resenärer för med sig i kommersiellt syfte till Finland från andra EU-länder. Jord- och skogsbruksministeriet och Tullen har planerat att utveckla lagstiftningen så att det i djursjukdomslagen ges behörighet åt Tullen att också övervaka livsmedel av animaliskt ursprung som förs in i Finland i EU:s inre trafik.

Under senhösten 2018 producerar Evira i samarbete med Sikayrittäjät ry videoinspelningar i syfte att bekämpa ASF. Syftet är att publicera videoinspelningarna på webbplatser och i sociala medier. Videoinspelningarna lyfter fram sjukdomsskyddet både när under resor, jakt, på svinfarmar, i

Svar på skriftligt spörsmål SSS 358/2018 rd

fråga om veterinärernas handlingssätt och när man rör sig ute i naturen. Filmerna är planerade för både den stora allmänheten och för särskilda målgrupper, som t.ex. svinuppfödare och veterinärer.

Jord- och skogsbruksministeriet har gett Naturreservcentralen i uppdrag att bedöma vildsvinsbeståndet. Enligt den senaste rapporten fanns det i januari 2018 sammanlagt 3 155 vildsvin i Finland (konfidensintervall 2077–5473). Finlands vildsvinsbestånd bedöms ha ökat med 23,6 procent jämfört med läget i januari 2017. Beståndets naturliga tillväxtpotential bedöms vara 51,4 procent per år. Utan jakt kunde vildsvinsbeståndet öka med uppskattningsvis cirka 1 630 djur per år. Det här är antalet vildsvin som borde fällas för att beståndet ska förbli oförändrat. Utgående från vildsvinsproverna som har lämnats till Evira för undersökning under 2016 och 2017 har det fällts ca. 600 vildsvin och i år fram till slutet av augusti 399.

Vildsvinsjakten har effektiviserats genom att den har gjorts enklare. Det har gjorts ändringar i jaktlagen och i jaktförordningen. Jord- och skogsbruksministeriet beredde i snabb tidtabell under 2016 paragrafformuleringar för jaktlagstiftningen enligt vilka fredningstiden för vildsvin hävdes, fast artificiell belysning tilläts i jakten på vildsvin och mårdhund på vildsvinens utfodringsställen och det tilläts att inhägnader används för att fånga vildsvin. Avsikten är att man från ingången av nästa år ska tillåta fällor för vildsvin, och att vildsvin fogas till förteckningen över djur i 11 § i jaktförordningen.

Evira uppmuntrar vildsvinsjakten med hjälp av provbelöningar. Belöningarna är en del av uppföljningen och programmet för bekämpning av afrikansk svinpest som finansieras av EU. Provbelöningen per djur är 40 €, för en hona betalas dessutom en tilläggsbelöning på 60 €, sammanlagt alltså 100 €. Dessutom betalar Sikayrittäjät ry jaktsällskapen verksamhetsbidrag utgående från deras aktivitet i fråga om jakten på vildsvin. Under de senaste åren har man fångat ca. 600 vildsvin per år. Beståndet bedöms omfatta ca. 3 500 individer.

Evira har också producerat informationsmaterial om bekämpningen av afrikansk svinpest för jägare.

Helsingfors 8.10.2018

Jord- och skogsbruksminister Jari Leppä